

Aanbevelingen

De Ombudsdienst Pensioenen kan twee soorten aanbevelingen doen.

Overeenkomstig artikel 16 van het oprichtingsbesluit kunnen wij aan de pensioendiensten elke aanbeveling richten die wij nuttig achten.

Met deze officiële aanbevelingen nodigen wij de pensioendienst uit om zijn beslissingen en/of werkwijze te herzien wanneer wij vastgesteld hebben dat deze niet in overeenstemming zijn met de wetten en reglementen of met de principes van behoorlijk bestuur of nog wanneer wij de billijkheid inroepen.

De algemene aanbevelingen worden gedaan in het jaarverslag of in voorkomend geval in de tussentijdse verslagen op basis van artikel 17 van het oprichtingsbesluit. Zij worden bijgevolg gericht tot de wetgevende en de uitvoerende macht. Met deze aanbevelingen beogen wij in eerste instantie verbetering van de wetgeving en de reglementen en oplossingen voor vastgestelde disfuncties.

Eerst komen de aanbevelingen van dit werkingsjaar aan bod. Daarna hernemen wij de aanbevelingen uit de jaarverslagen van 1999 tot 2006 en vermelden het gevolg dat eraan gegeven werd.

Aanbevelingen 2007

*Aanbevelingen van
1999 tot 2006*

Aanbevelingen 2007

Algemene aanbevelingen

Algemene aanbeveling 2007/1 Inzake het wegwerken van ongewenste effecten van de wetgeving betreffende de pensioenbonus in het stelsel der werknemers en zelfstandigen in het geval van een gemengde loopbaan in de jaren die de ingangsdatum van het pensioen voorafgaan – zie pagina 53-58 voor een grondige studie

In het kader van het generatiepact werd een pensioenbonus ingesteld voor de werknemers en de zelfstandigen die hun loopbaan verder zetten na hun 62ste of na een loopbaan van 44 jaren en wiens pensioen daadwerkelijk en voor de eerste keer ten vroegste ingaat op 1 januari 2007 en ten laatste op 1 december 2012.

De in aanmerking te nemen tewerkstelling voor de berekening van de bonus dient gepresteerd te zijn vanaf 1 januari 2006. De referentieperiode voor de berekening van de bonus vangt aan op 1 januari van het jaar waarin de betrokkene de leeftijd van 62 jaar bereikt of het jaar waarin het 44ste kalenderjaar van zijn loopbaan begint en eindigt de laatste dag van de maand (of kalenderkwartaal bij zelfstandigen) die voorafgaat aan de maand waarin het pensioen daadwerkelijk en voor de eerste maal ingaat en uiterlijk de laatste dag van de maand waarin de betrokkene de leeftijd van 65 jaar bereikt. Echter, indien op die datum zijn loopbaan niet minstens 45 jaren bedraagt, kan de referentieperiode verlengd worden tot en met 31 december van het jaar waarin het 45ste jaar bewezen is.

In het stelsel van de werknemers werd bij een koninklijk besluit van 1 februari 2007 tot instelling van de pensioenbonus bij wijze van overgangsmaatregel een onweerlegbaar vermoeden ingevoerd dat bepaalt dat het bedrag van de bonus voor het jaar voorafgaand aan het pensioen gelijk is aan het bedrag van het daaraan voorafgaande jaar. Dit onweerlegbaar vermoeden bepaalt verder dat de bonus voor het jaar waarin het pensioen ingaat gelijk is aan dit voormeld bedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer 12 is en de teller gelijk aan het aantal maanden die de ingangsdatum van het pensioen voorafgaan in het betrokken jaar.

De invoering van dit onweerlegbaar wettelijk vermoeden heeft ongewenste effecten in het geval van een gemengde loopbaan in de jaren die de ingangsdatum van het pensioen voorafgaan.

Immers, indien een gepensioneerde tijdens het voorlaatste jaar geen of slechts een gedeeltelijke tewerkstelling kan laten gelden in de regeling voor werknemers (omdat hij gans of een gedeelte van dat jaar zelfstandige was) heeft dit negatieve gevolgen voor de bonus die kan toegekend worden voor het laatste jaar van tewerkstelling en het jaar waarin het pensioen ingaat. Deze beide jaren zijn immers berekend op de prestaties van het voorlaatste jaar als werknemer (onweerlegbaar vermoeden).

Om een einde te maken aan deze ongewenste/onvoorziene effecten beveelt het College aan om de wettelijke bepalingen betreffende de pensioenbonus aan te passen:

- ofwel door het vermoeden in de regeling voor werknemers « weerlegbaar » te maken, dit wil zeggen door in voorkomend geval aan de betrokkene toe te laten om het vermoeden te weerleggen door de vereiste bewijzen te leveren, met beperking van de toegekende boni tot een maximum van 624 euro per jaar tewerkstelling in de twee stelsels samen;
- ofwel door aan de pensioendiensten toe te laten om in de berekening van de bonus rekening te houden met de som van de gepresteerde diensten in het stelsel der werknemers en der zelfstandigen gedurende hetzelfde jaar, met beperking van de toegekende boni tot een maximum van 624 euro per jaar tewerkstelling in de twee stelsels samen;
- teneinde een gelijke behandeling te waarborgen dienen de boni in alle hypothesen te worden beperkt tot maximum 624 euro per jaar tewerkstelling.

***Algemene aanbeveling 2007/2** Inzake het wegwerken van de ongelijke behandeling van de cumulatie van een pensioen met een uitkering wegens loopbaanonderbreking of tijdskrediet teneinde palliatieve zorgen te verstrekken, voor ouderschapsverlof of voor het bijstaan of verstrekken van verzorging aan een lid van het gezin in de openbare sector enerzijds en in het stelsel der werknemers of zelfstandigen anderzijds – zie pagina 108-114 voor een grondige studie*

In de openbare sector bestaat ingevolge artikel 74 wet van 3 februari 2003, dat in voege is getreden sedert 1 januari 2003 (B.S.13 maart 2003), de mogelijkheid een pensioen te cumuleren met een uitkering wegens loopbaanonderbreking of tijdskrediet teneinde palliatieve zorgen te verstrekken, voor ouderschapsverlof of voor het bijstaan of verstrekken van verzorging aan een lid van het gezin.

Artikel 74 van de wet van 3 februari 2003 wijzigde immers de wet van 5 april 1994 in die zin dat de uitkering in geval van loopbaanonderbreking (...) of tijdskrediet teneinde palliatieve zorgen te verstrekken, voor ouderschapsverlof of voor het bijstaan of verstrekken van verzorging aan een lid van het gezin (...) voortaan niet meer beschouwd wordt als een vervangingsinkomen maar als een inkomen uit een beroepsactiviteit, en derhalve met een pensioen kan gecumuleerd worden binnen de toegelaten grenzen.

In het stelsel der werknemers en zelfstandigen is deze mogelijkheid niet voorzien.

Om een einde te maken aan dit ongeoorloofd onderscheid beveelt het College aan om de wettelijke bepalingen in het stelsel der zelfstandigen en werknemers aan te passen zodat een uitkering in geval van loopbaanonderbreking (...) of tijdskrediet teneinde palliatieve zorgen te verstrekken, voor ouderschapsverlof of voor het bijstaan of verstrekken van verzorging aan een lid van het gezin (...) voortaan in deze stelsels eveneens niet meer beschouwd wordt als een vervangingsinkomen maar als een inkomen uit een beroepsactiviteit, en derhalve met een pensioen kan gecumuleerd worden binnen de toegelaten grenzen.

Algemene aanbeveling 2007/3 Inzake het wegwerken van de uiteenlopende gevolgen van een cumulatie van een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen in het pensioenstelsel van de werknemers, zelfstandigen en in de openbare sector – zie pagina 108-114 voor een grondige studie

Tot en met 2006 was de cumulatie van een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen niet mogelijk in de regeling voor werknemers, zelfstandigen en in de openbare sector.

Indien de gerechtigde op een vervangingsinkomen koos voor het genot van het overlevingspensioen dan moest hij verplicht verzaken aan het vervangingsinkomen.

Hoewel het verbod van de cumulatie van een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen behouden blijft werd vanaf 1 januari 2007 onder welbepaalde strikte voorwaarden een afwijking beperkt in de tijd tot maximum 12 maanden voorzien in het voordeel van zij die een ziekte- of invaliditeitsuitkering of een werkloosheidsvergoeding genieten.

Het overlevingspensioen wordt beperkt tot het bedrag van de IGO.

De noodzakelijke bepalingen zijn verschenen voor de regeling voor werknemers (Belgisch staatsblad van 20 december 2006) en voor de openbare sector (Belgisch staatsblad van 25 april 2007).

Nadien werd deze uitzondering uitgebreid tot het conventioneel brugpensioen.

De tekst van deze uitbreiding verscheen voor de regeling voor werknemers in het Belgisch staatsblad van 10 september 2007. Er is nog geen enkele tekst gepubliceerd voor de regeling der zelfstandigen. In de openbare sector dient de tekst nog uitgebreid te worden.

Het feit dat de reglementering in de drie stelsels nog niet geharmoniseerd werd bij gebrek aan de publicatie van de noodzakelijke wetteksten creëert voor de gepensioneerden die een pensioen in verschillende stelsels genieten een onduidelijke situatie.

Het College beveelt dan ook aan de bevoegde overheden aan om een einde te maken aan de uiteenlopende gevolgen van een zelfde cumulatietoestand in functie van het betreffende pensioenstelsel door er zorg voor te dragen dat de nog ontbrekende wetteksten voor de regeling der zelfstandigen en in de openbare sector binnen de kortst mogelijke tijd gepubliceerd worden en door te voorzien in een terugwerkende kracht tot 1 januari 2007 van alle bepalingen die erop betrekking hebben.

Aanbevelingen 2006 tot 1999

Algemene aanbeveling 2006/1 *Inzake de verzaking aan de terugvordering van een schuld voorziet de wet deze mogelijkheid niet voor de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) terwijl deze mogelijkheid bestaat via de Raad voor uitbetaling van de voordelen in de stelsels van de werknemers en van de zelfstandigen*

Op een schriftelijke vraag⁸³ gesteld in de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft de Minister van Leefmilieu en Pensioenen onder verwijzing naar deze aanbeveling geantwoord:

"In antwoord op de door het geachte lid gestelde vraag kan ik hem meedelen dat het niet mogelijk is om een wettelijke bepaling in te voeren die toelaat om te verzaken aan de terugvordering van pensioenschulden in de openbare sector.

Vooreerst wil ik opmerken dat er, overeenkomstig artikel 17 van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde, geen enkele terugvordering meer plaatsvindt indien het teveel betaalde pensioen het gevolg is van een vergissing van de administratie. De terugvorderingen blijven thans beperkt tot de gevallen waarin de oorzaak van het te veel betaalde pensioen in het bedrog of de fout van de rechthebbende zelf ligt.

Bij koninklijk besluit van 21 januari 2007 tot uitvoering van artikel 61 van de wet van 27 december 2005 houdende diverse bepalingen werd de verjaringstermijn voor deze terugvorderingen teruggebracht van vijf naar drie jaar.

Bovendien vindt er geen enkele terugvordering plaats indien de schuld niet hoger is dan 81,18 euro voor 2007. Op basis van de cijfers van de Pensioendienst voor de overheidssector (PDOS) – die het overgrote deel van de pensioenen van die sector beheert – kan gesteld worden dat het aantal terugvorderingen in de openbare sector 2,3 per duizend pensioendossiers per jaar bedraagt.

In de pensioenstelsels van de werknemers en de zelfstandigen kan de Raad voor uitbetaling van de voordelen – in behartigenswaardige gevallen waarin de schuldenaar tevens te goeder trouw is – pensioenschulden spreiden in de tijd, verminderen of zelfs volledig kwijtschelden.

Dergelijke discretionaire bevoegdheid is evenwel niet verenigbaar met de bijzondere juridische aard van de pensioenen van de openbare sector.

Het bedrag van deze pensioenen vloeit in feite uitsluitend voort uit de toepassing van de vigerende wetten en besluiten zonder dat de administratie over enige beoordelingsbevoegdheid beschikt omtrent de opportuniteit om een bepaald pensioenbedrag toe te kennen of terug te vorderen.

Elk wetgevend initiatief tot toekenning van zo'n discretionaire bevoegdheid – aan welk orgaan dan ook – zou op constitutionele bezwaren kunnen stuiten.

⁸³ Vr. en Antw., Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2007-2008, vraag nr. 2 van de heer Jan Mortelmans van 9 oktober 2007 (N.) « Pensioenstelsels. – Onderscheid in behandeling op het gebied van de terugvordering van een schuld », p. 203

Overeenkomstig artikel 179 van de gecoördineerde Grondwet kan immers geen pensioen of gratificatie ten laste van de Staatkas worden toegekend dan krachtens een wet die beoogt om dergelijke ingrepen in hoofde van de overheid uit te sluiten bij de toekenning van de pensioenen van de openbare sector."

Algemene aanbeveling 2004/1 Inzake de inkomensgrenzen voor de cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit: in alle pensioenregelingen zoals vroeger hetzelfde criterium hanteren om het al dan niet toegelaten karakter van de beroepsactiviteit te evalueren, ofwel gaat het om de inkomsten per kalenderjaar ofwel gaat het om de inkomsten verworven gedurende de periode van effectieve beroepsactiviteit die respectievelijk vergeleken worden met een jaargrens of een pro rata van die jaargrens

Op een schriftelijke vraag⁸¹ gesteld in de Senaat heeft de Minister van Leefmilieu en Pensioenen geantwoord:

"De vraag van het geachte lid komt erop neer om af te stappen van de uitsluitende toepassing van het principe van het jaarlijkse grensbedrag om te bepalen of een overlevingspensioen al dan niet geschorst wordt en deze werkwijze te vervangen door een regeling waarbij ook rekening zou gehouden worden met een maandelijks of een viermaandelijks grensbedrag.

Vroeger reeds bestond een soortgelijke regeling. In die regeling kon de rechthebbende zijn overlevingspensioen volledig behouden indien het jaarlijks grensbedrag niet overschreden werd. Indien het jaarlijks grensbedrag overschreden werd, werd het overlevingspensioen enkel geschorst tijdens de maanden gedurende welke ook de maandelijks grens overschreden werd.

De huidige regeling werd ingevoerd om aan de misbruiken die gepaard gingen met een dergelijke regeling, die mede gebaseerd was op maandbedragen, een einde te stellen. Het lijkt mij dan ook niet wenselijk om een dergelijke regeling, en de daarmee gepaard gaande misbruiken, opnieuw in te voeren.

Wat de jaarlijkse grensbedragen betreft die van toepassing zijn in geval van de cumulatie van een overlevingspensioen met inkomsten uit een beroepsactiviteit wordt de aandacht erop gevestigd dat die bedragen voor het jaar 2007 verhoogd werden.

Aldus zal een rechthebbende van minder dan 65 jaar zijn overlevingspensioen kunnen cumuleren met inkomsten uit een beroepsactiviteit als werknemer, ambtenaar of leraar ten belope van 16.000,00 euro indien hij geen kinderlast heeft (in plaats van 14 843,13 euro in 2006) en ten belope van 20.000,00 euro indien hij wel kinderlast heeft (in plaats van 18 553,93 euro in 2006)."

⁸¹ Vr. en Antw., Senaat, gewone zitting 2006-2007, vraag nr. 3-6743 van mevrouw De Schamphelaere van 23 januari 2007 (N.) "Leerkrachten. – Weduwepensioen. – Anomalieën.", p. 10284

Algemene aanbeveling 2004/2 *Inzake de cumulatie van rustpensioenen van de openbare sector met een beroepsactiviteit: zoals in de regeling voor werknemers en zelfstandigen en bij voorkeur met terugwerkende kracht tot 1 januari 2002, in het jaar waarin de gepensioneerde 65 jaar wordt, het jaarincome vergelijkt met een individuele jaargrens in functie van de verjaardag*

Zie het antwoord van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen onder algemene aanbeveling 2004/1 en Jaarverslag 2006, p. 188

Algemene aanbeveling 2004/2 Actualisatie en uitbreiding *Inzake de inkomensgrenzen voor decumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit: overgaan tot een harmonisering inzake toegelaten arbeid in de drie stelsels*

Zie het antwoord van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen onder algemene aanbeveling 2004/1 en Jaarverslag 2005, p. 148

Algemene aanbeveling 2004/3 *Inzake het minimumpensioen voor een gemengde loopbaan in de regeling voor werknemers: dit minimumpensioen mee laten evolueren met het minimumpensioen voor zelfstandigen*

Actualisatie

Op een schriftelijke vraag⁸⁵ gesteld in de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft de Minister van Leefmilieu en Pensioenen onder verwijzing naar deze aanbeveling geantwoord:

"Ik wil het geachte lid er op wijzen dat er tijdens deze legislatuur veel aandacht is besteed aan de minimumpensioenen.

Tot en met maart 2003 werd het recht op het minimumpensioen in de sector van de werknemerspensioenen maar geopend indien de gepensioneerde voldoende jaren (dit wil zeggen 2/3 van een volledige loopbaan waarvan elk kalenderjaar minstens 285 dagen van minstens 6 uur tewerkstelling) als werknemer kon bewijzen.

Gepensioneerden met een gemengde loopbaan werknemer en zelfstandige vielen aldus uit de boot.

Het koninklijk besluit van 14 februari 2003 tot vaststelling van het gewaarborgd minimumpensioen voor werknemers (B.S. van 10 maart 2003) introduceerde in de regeling voor werknemerspensioenen het begrip "gemengde loopbaan". Hiermee wordt bedoeld een loopbaan die gelijktijdige of afwisselende prestaties als werknemer en zelfstandige omvat.

⁸⁵ Vr. en Antw., Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2007-2008, vraag nr. 3 van de heer Jan Mortelmans van 9 oktober 2007 (N.) "Regeling voor werknemers. – Minimumpensioen voor een gemengde loopbaan.", p. 205

Dit koninklijk besluit had inderdaad als bedoeling om gepensioneerden die voldoen aan de criteria, voor hun periode tewerkstelling als werknemer tenminste een bedrag te garanderen dat overeenstemt met het gewaarborgd minimumbedrag zelfstandige voor een zelfde periode.

Door de opeenvolgende verhogingen (op 1 september 2004, 1 december 2005, 1 december 2006 en 1 april 2007) van het "minimumpensioen zelfstandige" is dit "minimumpensioen voor een gemengde loopbaan", om budgettaire redenen niet kunnen mee evolueren. Anderzijds wil ik er het geachte lid op wijzen dat sedert 1 september 2006 in de werknemersregeling een "soepel criterium" werd ingevoerd waardoor bij bewijs van een 2/3 loopbaan van tenminste 156 voltijdse dagequivalenten, het recht op een gepronotiseerd minimumpensioen werknemer wordt geopend.

Het is uiteraard aan de volgende minister van Pensioenen om na te gaan welke maatregelen op het gebied van de minimumpensioenen moeten genomen worden. "

***Algemene aanbeveling 2004/4** Inzake de loopbaanvoorwaarde gesteld voor de opening van het recht op een vervroegd rustpensioen: in de pensioenregeling voor de zelfstandigen dezelfde samentelling van de Belgische loopbaanjaren met loopbaanjaren in het buitenland mogelijk maken als deze in de werknemersregeling en met dezelfde terugwerkende kracht*

Zie Jaarverslag 2005, p. 152

***Algemene aanbeveling 2004/5** Inzake de bevoegdheid van de Hoven en de Rechtbanken voor betwistingen in verband met de wettelijke pensioenen: de Arbeidsgerechten ook bevoegd maken voor de ambtenarenpensioenen of rond deze problematiek een haalbaarheidsstudie uitvoeren*

Zie Jaarverslag 2005, p. 153

***Algemene aanbeveling 2003/1** Inzake de ingangsdatum van het rustpensioen dat laattijdig aangevraagd wordt door gerechtigden die in het buitenland wonen: het pensioen altijd laten ingaan op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de pensioenleeftijd bereikt werd*

Voor het werknemerstelsel is aan deze aanbeveling tegemoetgekomen met het koninklijk besluit van 11 mei 2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers (Zie Jaarverslag 2005, p. 155).

Voor het stelsel van de zelfstandigen is de aanbeveling ingewilligd met de Programmawet (I) van 27 december 2006 (B. S. van 28 december 2006).

Art. 248 van deze wet luidt:

"Artikel 3 van het koninklijk besluit van 30 januari 1997 betreffende het pensioenstelsel der zelfstandigen met toepassing van de artikelen 15 en 27 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels en van artikel 3, § 1, 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese en Monetaire Unie, laatst gewijzigd bij de wet van 23 december 2005, wordt gewijzigd als volgt :

1° een § 5bis wordt ingevoegd, luidende :

§ 5bis. Wanneer een persoon die in het buitenland verblijft een aanvraag om een rustpensioen indient na de laatste dag van de maand in de loop waarvan hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, wordt de aanvraag geacht te zijn ingediend op de eerste dag van de maand in de loop waarvan deze leeftijd bereikt wordt.

Voor wat de vrouwen betreft, wordt de leeftijd van 65 jaar teruggebracht tot:

1° 61 jaar wanneer deze leeftijd bereikt wordt na 31 mei 1997 en vóór 1 december 1999;

2° 62 jaar wanneer deze leeftijd bereikt wordt na 30 november 1999 en vóór 1 december 2002;

3° 63 jaar wanneer deze leeftijd bereikt wordt na 30 november 2002 en vóór 1 december 2005;

4° 64 jaar wanneer deze leeftijd bereikt wordt na 30 november 2005 en vóór 1 december 2008.

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt rekening gehouden met de leeftijd die eerst bereikt wordt."

Art. 250 van de wet bepaalt dat de bepaling van artikel 248,1° uitwerking heeft met ingang van 20 mei 2005. Op deze wijze wordt een gelijke behandeling in het stelsel der werknemers en zelfstandigen verwezenlijkt.

Algemene aanbeveling 2003/2 Inzake het drempelbedrag waaronder een pensioen als werknemer of zelfstandige niet toegekend wordt: in geval van gemengde loopbaan als werknemer en zelfstandige het pensioen dat kleiner is dan het drempelbedrag tóch toekennen als de som van de pensioenen als werknemer en zelfstandige het drempelbedrag overschrijdt

Zie Jaarverslag 2006, p. 191

Algemene aanbeveling 2003/2 Actualisatie en uitbreiding Inzake het drempelbedrag waaronder een pensioen niet toegekend wordt: uitbreiding tot alle mogelijke situaties

Zie Jaarverslag 2006, p. 191

Algemene aanbeveling 2003/3 Inzake oudere werknemers die een beroepsactiviteit als zelfstandige beginnen om aan de werkloosheid te ontsnappen: bijeenterugkeernaar de werkloosheid de gelijkstelling van deze nieuwe periode van werkloosheid met een periode van beroepsactiviteit mogelijk maken op basis van het laatst verdiende loon als werknemer

Zie Jaarverslag 2005, p. 156

Algemene aanbeveling 2003/4 Inzake de inkomensgarantie voor ouderen (IGO): onderzoeken of de IGO vatbaar moet blijven voor beslag wegens het niet of onvolledig betalen van het onderhoudsgeld aan de uit de echt gescheiden echtgenoot

Zie Jaarverslag 2004, p. 161

Algemene aanbeveling 2003/5 Inzake de betaling van de pensioenen in het buitenland: de betaling op een persoonlijke rekening bij een financiële instelling mogelijk maken in zoveel mogelijk landen

De betaling van het pensioen op een persoonlijke rekening bij een financiële instelling in het buitenland is momenteel slechts mogelijk in Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Portugal, Spanje en Marokko.

Dit betekent dat het pensioen slechts in 7 lidstaten van de Europese Economische Ruimte (EER) op rekening kan betaald worden en slechts in één van de landen waarmee België een bilaterale overeenkomst heeft gesloten.

In de rest van de wereld ontvangen de gepensioneerden per gewone post een internationaal postmandaat of een bankcheque op naam. De Post of de financiële instelling van het land van bestemming staat in voor de verzending per gewone post.

Deze toestand is het gevolg van het feit dat de reglementering aan de buitenlandse financiële instellingen zeer strenge voorwaarden stelt voor de betaling op een rekening.

De reden die hieraan ten grondslag ligt is de gerechtvaardigde zorg om het risico op onverschuldigde betalingen zo klein mogelijk te houden.

Wij namen reeds een nabespreking van onze aanbeveling op in onze Jaarverslagen 2004 (p. 162-163) en 2005 (p. 157-159).

Omdat wij ook in 2006 en 2007 klachten bleven ontvangen over de te beperkte mogelijkheden om het pensioen op een rekening in het buitenland te ontvangen, hebben wij eind 2007 opnieuw contact opgenomen met de RVP.

De RVP meldt ons dat hij steeds voorstander is geweest van een uitbreiding van de betaling van de rust- en overlevingspensioenen in de regeling voor werknemers en zelfstandigen op een buitenlandse rekening. Hij herinnert eraan dat deze uitbreiding van de betaling op rekening naar andere landen afhangt van bepaalde voorwaarden. Zodra de RVP vaststelt dat aan de voorwaarden voldaan is, vat hij de procedure aan om een dergelijke betaling mogelijk te maken.

Er zijn onderhandelingen aan de gang met verschillende financiële instellingen om een verbetering van de situatie mogelijk te maken. De RVP vroeg aan verschillende betrokken financiële instellingen om met voorrang de mogelijkheid te onderzoeken van de betaling op rekening in alle landen van Europese Gemeenschap en de Angelsaksische landen: het Verenigd Koninkrijk, Canada en Australië.

Voor wat de Europese landen betreft, is 2008 het jaar waarin SEPA (Single Euro Payments Area) gelanceerd wordt. Dit nieuwe systeem dat veralgemeend wordt tegen einde 2010, heeft tot doel om aan de gebruiker (burgers, bedrijven en openbare diensten) de mogelijkheid te bieden om betalingen in euro te verrichten zoals hij deze in eigen land verricht, dit wil zeggen met hetzelfde gebruiksgemak, dezelfde veiligheid en dezelfde uitvoeringstermijnen als voor een nationale betaling. Bovendien omvat SEPA niet alleen de lidstaten van de Europese Unie maar ook andere landen die geen lid zijn.⁸¹

Rekening houdende met deze concrete vooruitgang in de eenmaking van de betalingsmodaliteiten tussen Europese landen lijkt het ons onbegrijpelijk dat er nog langer ouderwetse beperkingen zouden blijven bestaan voor wat betreft de betaling van Belgische pensioenen binnen SEPA.

Wij hebben aan de RVP gevraagd om ons op de hoogte te houden van de resultaten van de huidige onderhandelingen en van elk nieuw initiatief dat hij in dit domein zou nemen.

Zie Jaarverslag 2004, p. 162 en 2005, p. 152

Algemene aanbeveling 2002/1 Inzake gelijkstelling in de pensioenregeling voor werknemers: na overdracht van bijdragen van de werknemersregeling naar de openbare sector, de gelijkgestelde periodes in de werknemersregeling blijven berekenen op basis van de werkelijk verdiende lonen als werknemer die ingeschreven waren op de individuele rekening

⁸¹ IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

Algemene aanbeveling 2002/2 Inzake cumulatie van pensioenen met vervangingsinkomens: zoals in de regeling voor werknemers en die voor zelfstandigen, ook in de regeling voor de openbare sector het pensioen slechts schorsen gedurende de periode dat de gepensioneerde een vervangingsinkomen geniet

Aan deze aanbeveling is tegemoetgekomen met de wet van 25 april 2007 betreffende de pensioenen van de openbare sector (B. S. van 11 mei 2007).

Artikel 62 van deze wet bepaalt:

"Artikel 13 van dezelfde wet⁸⁵, wordt vervangen door de volgende bepaling:

Art. 13. § 1. Het rust- of overlevingspensioen wordt geschorst gedurende de kalendermaanden tijdens welke de persoon die dit pensioen geniet, effectief een in artikel 2, 3°, a) of c) bedoeld vervangingsinkomen ontvangt.

§ 2. Het overlevingspensioen wordt geschorst gedurende de kalendermaanden tijdens welke de persoon die dit pensioen geniet, effectief een in artikel 2, 3°, b), d) of e) bedoeld vervangingsinkomen ontvangt.

Indien een in het eerste lid bedoeld vervangingsinkomen effectief ontvangen wordt voor alle werkdagen van de maand is, in afwijking van dat lid, de cumulatie van dat vervangingsinkomen met het overlevingspensioen toegelaten voor een in de tijd beperkte periode.

Indien een in het eerste lid bedoeld vervangingsinkomen niet effectief ontvangen wordt voor alle werkdagen van de maand, is, in afwijking van dat lid, de cumulatie van dat vervangingsinkomen met het overlevingspensioen toegelaten voor een in de tijd beperkte periode. In dit geval wordt het vervangingsinkomen gelijkgesteld met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit als werknemer.

De in het tweede en derde lid bedoelde in de tijd beperkte periode kan, voor de toepassing van deze twee leden, in het totaal niet meer bedragen dan twaalf al dan niet opeenvolgende maanden. Op het einde van deze periode wordt het overlevingspensioen geschorst tenzij de betrokkene aan zijn vervangingsinkomen verzaakt.

Indien het krachtens het tweede of derde lid betaalbaar bedrag van een overlevingspensioen het in artikel 6, § 1, van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen, bepaalde bedrag overschrijdt, wordt dit bedrag tot dit laatste bedrag beperkt.

⁸⁵ Wet van 5 april 1994 houdende regeling van de cumulatie van pensioenen van de openbare sector met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit of met een vervangingsinkomen, gewijzigd bij de wet van 3 februari 2003

§ 3. De invaliditeitsuitkering, het invaliditeitspensioen of ieder als zodanig geldend voordeel toegekend krachtens een buitenlandse wetgeving wordt beschouwd als een rustpensioen.

§ 4. Wanneer de toepassing van § 2 de schorsing tot gevolg heeft van een vóór 1 juli 1982 ingegaan overlevingspensioen, wordt dit pensioen slechts met 10 % verminderd."

Zie ook Jaarverslag 2006, p. 192

Algemene aanbeveling 2002/3 *Inzake het principe van de eenheid van loopbaan: dit principe opheffen bij samenloop van een pensioen als werknemer en/of zelfstandige met een pensioen van de DOSZ dat gevestigd is met vrijwillige bijdragen*

Algemene aanbeveling 2002/4 *Inzake de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO): de wet zo aanpassen dat voor de personen opgenomen in hetzelfde rusthuis, rust- en verzorgingstehuis of psychiatrisch verzorgingstehuis de bestaansmiddelen en de pensioenen niet gedeeld worden door het aantal personen dat dezelfde hoofdverblijfplaats deelt*

Zie Jaarverslag 2004, p. 164

Algemene aanbeveling 2002/5 *Inzake de toegelaten beroepsactiviteit voor gepensioneerden: de sanctie wegens het niet afleggen van een voorafgaande verklaring afschaffen of beperken tot één twaalfde van het jaarinkomen uit beroepsactiviteit*

Zie het antwoord van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen onder algemene aanbeveling 2004/1 en Jaarverslag 2006, p. 194 en Jaarverslag 2005, p. 148

In het stelsel der zelfstandigen blijven de gepensioneerden onderworpen aan de voorafgaandelijke verklaring van een beroepsbezigheid. Wel wordt een gepensioneerde die een beroepsbezigheid als zelfstandige hervat en binnen de 30 dagen de nodige stappen onderneemt bij een sociaal verzekeringsfonds met het oog op zijn aansluiting geacht het RSVZ tijdig geïnformeerd te hebben (zelfs indien het model 74 pas later verzonden werd en zelfs indien de kennisgeving van de aansluiting bij het fonds pas later in het algemeen repertorium geregistreerd werd) en moet geen sanctie toegepast worden.

Algemene aanbeveling 2002/6 *Inzake het supplement minimum in de openbare sector: onderzoeken of de huidige cumulatierегeling voor een winstgevende activiteit als zelfstandige kan/moet behouden blijven. De huidige regeling maakt de uitoefening van een beperkte activiteit als zelfstandige quasi onmogelijk omdat er rekening gebouwen wordt met het bruto-inkomen als zelfstandige*

Zie Jaarverslag 2005, p. 148 en 160

Algemene aanbeveling 2001/1 *Inzake indexering van de pensioenen in de openbare sector: onderzoeken of de ongelijke behandeling van gepensioneerden die vooraf betaald en gepensioneerden die na vervallen termijn betaald worden, kan/moet gehandhaafd blijven*

Zie Jaarverslag 2002, p. 180

Algemene aanbeveling 2001/2 *Inzake het gewaarborgd minimumpensioen in de openbare sector: onderzoeken of de wetgeving zodanig kan genuanceerd worden dat in geval van feitelijke scheiding beter rekening gehouden wordt met de werkelijke gezinstoestand van de gepensioneerde*

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2001/3 *Inzake de pensioenbijslag voor zelfstandigen: een gemotiveerde beslissing met recht van beroep verplicht maken*

Zie Jaarverslag 2002, p. 182

Algemene aanbeveling 2001/4 *Inzake de ambtsbalve herziening wegens "een dualing omtrent het recht of de feiten" of wegens "een onregelmatigheid of materiële vergissing": de teksten in de pensioenregeling voor werknemers, de pensioenregeling voor zelfstandigen, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en de Inkomensgarantie voor ouderen met mekaar in overeenstemming brengen*

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2001/5 *Inzake het herstellen van een fout die door de pensioendienst begaan is in het nadeel van de gerechtigde: in alle regelingen dezelfde terugwerkende kracht van het herstel invoeren*

Zie Jaarverslag 2003, p. 170

Algemene aanbeveling 2000/1 *Het invoeren van de wettelijke mogelijkheid om regularisatiebijdragen voor studieperiodes die vrijwillig betaald zijn en die uiteindelijk geen pensioenvoordeel opleveren, terug te betalen*

Op een schriftelijke vraag⁸⁷ gesteld in de Senaat heeft de Minister van Leefmilieu en Pensioenen geantwoord:

"Artikel 7 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers voorziet niet in de terugbetaling van de regularisatiebijdragen.

⁸⁷ Vr. en Antw., Senaat, gewone zitting 2006-2007, vraag nr. 3-6429 van de heer Steverlynck van 15 december 2006 (N.) "Pensioenen. – Studiejaren. – Regularisatie.", p. 10284

Het tijdstip van de aanvraag om regularisatie van een studieperiode moet gebeuren binnen een termijn van tien jaar na het stopzetten van de studies. Dit impliceert voor het merendeel van de dossiers dat de regularisatie gebeurt voor loopbaanjaren die zich in het begin van de loopbaan situeren. De regularisatie wordt derhalve meestal uitgevoerd dertig tot veertig jaar voor de normale pensioenleeftijd.

Gelet op het tijdstip van de regularisatie wordt uitdrukkelijk de aandacht van de aanvrager gevestigd op het feit dat het regulariseren van studie jaren niet noodzakelijk een verhoging van het pensioen tot gevolg heeft omwille van de toepassing van berekenings- en cumulatieregels.

Derhalve beschikt de aanvrager over voldoende informatie over de eventuele gevolgen van de regularisatie van de studieperioden en bestaat er in hoofde van de aanvrager inderdaad een berekend risico.

Gelet op het feit dat de aanvrager correct en tijdig voldoende geïnformeerd is over de eventuele gevolgen van een regularisatie, lijkt het mij niet aangewezen de reglementering terzake te wijzigen."

Zie ook Jaarverslag 2006, p. 196; Jaarverslag 2005, p. 161; Jaarverslag 2004, p. 166 en Jaarverslag 2002, p. 185

Algemene aanbeveling 2000/2 *In de pensioenregeling voor zelfstandigen het onderzoek van de rechten op overlevingspensioen na de ontbinding van een nieuw huwelijk niet langer afhankelijk maken van een nieuwe aanvraag*

Zie Jaarverslag 2005, p. 162

Algemene aanbeveling 2000/3 *Het opleggen van een specifieke informatieplicht aan de verzekeringsmaatschappijen en de pensioenfondsen die instaan voor de pensioentoezegging van instellingen van openbaar nut*

Zie Jaarverslag 2001, p. 166

Algemene aanbeveling 2000/4 *In het stelsel van de Overzeese sociale zekerheid en dat van de koloniale pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist de gelijkstelling van de militaire diensten mogelijk maken*

Zie Jaarverslag 2006, p. 198 en Jaarverslag 2001, p. 167

Algemene aanbeveling 2000/5 *Het verduidelijken van het Handvest van de sociaal verzekerde:*

mogelijkheid of onmogelijkheid om termijnen inzake beslissing en betaling te compenseren

Algemene aanbeveling 2000/6 *Het wijzigen van de regeling in het decreet van 28 juni 1957 houdende statuut van de Koloniale verzekeringskas zodanig dat de rechten op een pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot niet langer afhangen van de inhoud van het vonnis of arrest van echtscheiding*

Zie Jaarverslag 2002, p. 186

Algemene aanbeveling 2000/7 *Het aanstellen van informatieambtenaren bij de pensioendiensten*

Zie Jaarverslag 2005, p. 164 en Jaarverslag 2004, p. 167

Algemene aanbeveling 1999/1 *Aanpassing van de reglementering betreffende de betaling per overschrijving van de uitkeringen betaald door de Rijksdienst voor Pensioenen en de erop gebaseerde overeenkomsten*

Ingevolge een arrest van het Arbeidshof te Brussel van 8 november 2004, bevestigd door het Hof van Cassatie op 23 januari 2006, heeft de RVP zijn werkwijze aangepast en houdt hij zich voortaan aan de wettelijke voorschriften, zoals vermeld in onze aanbeveling. Hij respecteert de verjaringstermijn, betekent de schuld volgens de voorschriften met een recht van beroep en de mogelijkheid om de verzaking te vragen en vraagt uitdrukkelijk de instemming van de gepensioneerde met de terugvordering van meer dan 10% van het maandbedrag.

Zie Jaarverslag p. 86-89

Algemene aanbeveling 1999/2 *Het doorzichtiger maken van de besluitvorming van de Raad voor uitbetaling van de voordelen en het bevoegd maken van de Arbeidsgerechten voor betwistingen in verband met de motivering van de beslissing van de Raad*

Zie Jaarverslag 2006, p. 199; Jaarverslag 2004, p. 169 en Jaarverslag 2000, p. 177

Algemene aanbeveling 1999/3 *Het wegwerken van een verschil in de toepassing van het principe van de eenheid van loopbaan tussen de pensioenregeling voor werknemers en die voor zelfstandige*

Zie Jaarverslag 2001, p. 170 en Jaarverslag 2000, p. 178

Algemene aanbeveling 1999/4 *Ambtsbalve toekenning van de pensioenrechten bij het bereiken van de pensioenleeftijd*

Zie Jaarverslag 2002, p. 187